

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 4

Zpráva o ověření programu v praxi
závěrečná¹

I.

Příjemce	IQLANDIA, o.p.s.
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008275
Název projektu	iQLANDIA - nové programy propojující formální a neformální vzdělávání
Název vytvořeného programu	Elektrotechnika
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen²
iQLANDIA, o.p.s. ZŠ Husova, Liberec	29. 5. 2019 5. 6. 2019 6 vyučovacích hodin přírodopisu na jaře 2019	26 žáků z 8. třídy ZŠ Husova, Liberec

¹ Nehodící se škrtněte.

² Uvedte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Program Elektrotechnika byl ověřován s jednou skupinou žáků – 8. třídou ze ZŠ Husova. Všechny části ověření se odehrály na jaře 2019. A to jak teoretická výuka ve škole v rámci 6 vyučovacích hodin fyziky, tak 2 návštěvy science centra iQLANDIA v Liberci. Na organizaci realizace programu se podílela 1 vyučující na ZŠ Husova – Ing. Klára Plosová, a 2 lektoři z oblasti neformálního vzdělávání – Mgr. Jan Havlíček a Mgr. Jana Havlíková Bittnerová

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Žáci probrali v rámci běžných výukových hodin teoreticky učivo o základních elektrických veličinách, základy jednoduchých elektrických obvodů a provedli jednoduché měření proudu a napětí v nejjednodušším obvodu. Následně měli možnost při 2 návštěvách science centra vyzkoušet si některé své znalosti prakticky a doplnit je o další poznatky. Čekala na ně připravená stanoviště v laboratoři, ale také velké samoobslužné interaktivní exponáty, na jejichž demonstračních možnostech je postavena myšlenka science center.

Většina žáků znala prostředí science centra již z dřívějších návštěv, jak se školou, tak s rodiči, takže měli přibližnou představu, co je čeká a všichni se těšili.

Vliv na jejich motivaci mělo určité i to, že změnili prostředí a z klasické třídy se přesunuli na 2 dny do experimentálních sálů plných zajímavých aktivit a do laboratoře, kde měli k dispozici větší množství jiných pomůcek než ve škole.

I při druhé návštěvě science centra, kdy už žáci věděli, že je čeká pokračování aktivit, přišli rádi a s nadšením.

Přesto, že žáci 8. třídy mívají ve škole často potíže s motivací k plnění vzdělávacích aktivit, bylo celkem jednoduché třídu namotivovat k práci v laboratoři i v expozicích.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Žáci při všech částech programu aktivně spolupracovali a měli i vlastní iniciativu při plnění připravených úkolů.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Aktivity v science centru byly naplánovány tak, aby během 5 vyučovacích hodin stihli žáci 2 dvouhodinové bloky a následně ještě hodinové vyhodnocení a diskuzi. Vzhledem k tomu, že ze školy jsou žáci zvyklí na pravidelné kratší přestávky a jednu dlouhou přestávku před desátou hodinou, docházelo u některých žáků k poklesu pozornosti.

Při aktivitách v expozicích dostali žáci k řešení pracovní listy s úkoly a otázkami a po jejich vyplnění se mohli věnovat dalším exponátům, což někteří dělali, ale někteří začali intenzivně odpočívat.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Počítat s delšími pauzami mezi jednotlivými aktivitami, aby měli účastníci možnost regenerace a odpočinku mezi prací v laboratoři a prací s exponáty.

V expozicích je potřeba aktivně účastníky programu namotivovat ke zkoušení dalších exponátů, které nejsou přímo součástí pracovních listů. Podle zájmu je může lektor nasměrovat na aktivnější činnosti s různými druhy měření, fyzických činností apod. nebo spíše k teoretičtějším exponátům, které jsou doplněny o infografiku a lze z nich vyčíst spoustu doplňujících informací. Výhodou samostatného pohybu v expozicích je, že podle své přirozenosti mohou žáci pracovat samostatně nebo ve skupinách a také si mohou vybrat aktivity, které je nejvíce zaujmou. Z praxe se osvědčilo vybrat si témata, která žáky zajímají a těmi zvýšit jejich pozornost. Mohou to být např. témata vliv elektráren na životní prostředí, zdroje energie v budoucnosti apod.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Program samotný upraven nebyl, postřehy z pilotáže se promítly do informací pro realizátory programu. A to zejména časová náročnost jednotlivých aktivit a potřeba dělat pravidelné a vhodně dlouhé přestávky.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Úpravy programu se objevily v metodických poznámkách pro realizátory.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření³

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Žáci hodnotili všechny části programu jako ve škole (na stupnici 1-5) a hodnocení dopadlo následovně:

Laboratoř - jednoduché obvody, hřebíčková stavebnice	1,38
Laboratoř - stavebnice Boffin, složitější obvody	1,08
Expozice Věda v domě s pracovním listem	1,38
Expozice Živly s pracovním listem	1,19
Výuka o elektřině ve škole	1,96

Celková průměrná známka celého programu byla 2,96 z maximální hodnoty 3.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Nejlépe byla hodnocena práce v laboratoři se složitějšími elektrostavebnicemi. Všechny části programu odehrávající se v science centru byly hodnoceny lépe než výuka ve škole.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Dobré hodnocení bylo podpořeno výčtem aktivit, které žáky nejvíce zaujaly (např.):

- stavba zesilovače pro pouštění písniček z mobilu
- expozice a pracovní list

³ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

- přesnost laboratorních zdrojů
- bylo zajímavé to měření proudu a napětí
- bylo zajímavé měřit a zjišťovat hodnoty
- paralelní a sériový obvod

Jaký obvod vás nejvíc zaujal? (např.)

- vrtulka s nápisy
- sestavování piána
- programovatelný větrák
- 3D záře (projekt 17)
- barevné světlo
- Stavění 3D stavebnice a světlovodná vlákna

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Nedošlo k žádným komplikacím a vše bylo připraveno a fungovalo. Při sestavování elektrických obvodů došlo několikrát k přepálení žárovky, ale toto poškození bylo nahrazeno z připravených zásob.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

*„Žáci se na program velmi těšili. Z mého pohledu je program bavil a splnil jejich očekávání.“
"Obsah programu byl pro žáky přínosný. Probrané učivo si mohli vyzkoušet v praxi."
"Super spolupráce. "*

f) Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?

Žáci potřebují častější a delší pauzy, aby stihli obnovit energii na další části programu.

g) Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?

Pracovní listy se některým účastníkům zdály příliš jednoduché a jiným zase příliš obtížné.

h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Pracovní listy nebudou na základě ojedinělých stížností žáků redukovány. Učitelé by naopak přivítali větší rozsah pracovních listů, takže podle tvůrců programu je vhodné zkombinovat aktivity řízené úkoly z pracovních listů se samostatnou prací, která není svázána žádnými přesnými instrukcemi. Na druhou stranu je tato samostatná práce obtížněji kontrolovatelná. Autoři programu si však myslí, že je vhodné věřit žákům a nechat jim prostor pro vlastní iniciativu a činnosti, které si sami zvolí.

Některé otázky, které účastníci pilotáže pokládali v laboratořích, byly zapracovány do komentářů k jednotlivým stanovištím.

i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?

"Laboratoře výborný. Doplňující program v expozičních příliš krátký. "

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Po diskuzi o možnosti samostatné práce neřízené žádnými konkrétními instrukcemi a návody se autorský tým dohodl s realizátory, že samostatná práce s exponáty po splnění úkolů z pracovních listů bude podpořena větším aktivnějším zapojením lektorů do motivování žáků k dalším aktivitám. Výukové materiály nebudou upravovány.

k) *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Zjištěné požadavky se ve finální verzi promítnou do metodických komentářů k aktivitám.

l) *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:*

V konečné verzi programu jsou zapracovány metodické poznámky, které vyplynuly z pilotního ověření programu v praxi a doporučení pro další realizátory.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Jana Havlíková Bittnerová, Mgr.	Liberec, 15. 11. 2019	

